

Školní vzdělávací program pro školní družinu

**Základní škola Krhová, příspěvková
organizace
platnost od 1.9.2023**

Základní škola Krhová, příspěvková organizace

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Krhová, příspěvková organizace

Adresa školy: Hlavní 205, 756 63 Krhová

ředitelka: Mgr. Ivana Pavlicová

telefon: 730891017

email: skolakrhova@seznam.cz

web: www.zskrhova.cz

vychovatelka: Dagmar Jiráková

Dita Pospíšilová

Zařazení do sítě škol:

IZO: 181047471

REDIZO: 691005281

IČO: 21551502

Platnost dokumentu od: 1.9.2023

Pedagogická rada projednala: 28.8.2023

Vypracovala: Dagmar Jiráková

Struktura vzdělávacího programu:

- 1. Cíle vzdělávání ve školní družině**
- 2. Délka a forma vzdělávání školní družiny**
- 3. Obsahový a časový plán vzdělávání**
- 4. Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončování vzdělávání**
- 5. Podmínky vzdělávání žáků s SVP**
- 6. Materiální podmínky školní družiny**
- 7. Personální podmínky školní družiny**
- 8. Ekonomické podmínky školní družiny**
- 9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví**

1. Cíle vzdělávání ve školní družině

Cílem vzdělávání ve školní družině je všestranný rozvoj osobnosti dítěte, výchova ke zdravému životnímu stylu a posilování dovedností v mezilidských vztazích.

Pro činnost ve školní družině jsou voleny takové metody a formy práce, které směřují k naplňování těchto cílů:

a) Výchova ke zdravému životnímu stylu

- udržovat fyzické a duševní zdraví (zdravá skladba potravin, pitný režim, osobní hygiena, otužování, rozvoj citových stránek osobnosti dítěte)
- učit aktivně a efektivně využívat volný čas
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci

b) Posilování komunikačních a sociálních dovedností

- podporovat kultivaci slovního projevu
- vytvářet podmínky pro rozvoj slovní zásoby
- vést k umění naslouchat druhým, k umění sdělit svůj názor, přijmout názor ostatních a vyjádřit své pocity
- vštěpovat zásady slušného chování, morálních hodnot

c) Výchova k získávání dovedností v rámci mezilidských vztahů a sebepoznání

- učit ovládat se, odstraňovat negativní citové reakce
- učit, jak překonávat neúspěchy
- posilovat schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování
- podněcovat a rozvíjet tvořivé myšlení, logické uvažování a řešení problémů

- vytvářet bezpečné prostředí k rozvoji sebepoznání, posilovat zdravé sebevědomí posilovat pozitivní myšlení
- pomáhat uplatnit a respektovat individuální zájmy a potřeby
- podporovat rozvoj týmové spolupráce

d) Formování životních postojů

- vytvářet motivující prostředí k osobnímu rozhodování, k přijímání zodpovědnosti
- rozvíjet schopnost vzájemné tolerance, vést k ochotě pomoci

2. Délka a formy vzdělávání

Vzdělávací program školní družiny je stanoven na dobu celé případné docházky žáků na 1. stupni základní školy. Délka vzdělávání je individuální v závislosti na tom, zda žák navštěvuje školní družinu.

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování. Uspořádání režimu dne dává možnost pohotově reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku žáků. Umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený. Žáci jsou motivováni a podněcováni k vlastní aktivitě. Podle charakteru a cílů činnosti jsou využívány vhodné metody a formy práce.

Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce

Přesahují zpravidla rámec pravidelné činnosti a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby náplně práce ve školní družině. Jsou to například výlety, exkurze, celoškolské projekty, akce a další.

Spontánní aktivity

Zahrnují každodenní tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné i rukodělné, dramatické, přírodovědné, hudební a vlastivědné činnosti, individuální klidové činnosti po obědě, v době před naplněním školní družiny všemi žáky po ukončení školní výuky, při pobytu venku, po organizované části pobytu v družině nebo v tzv. koncové družině, kdy žáci postupně odcházejí domů. Vychovatelka při těchto činnostech zajišťuje bezpečnost žáků, ale také motivuje a podporuje některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti

Jsou chápány nejen ve smyslu klidových činností (poslechové činnosti, individuální hry, četba po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (relaxační činnosti), který má kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry při pobytu venku, v tělocvičně nebo herně.

Příprava na vyučování

Nespočívá ve vypracovávání domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Konkrétní metody a formy práce:

- vycházky tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- pohybové a sportovní aktivity
- soutěže, závody
- křížovky, doplňovačky, kvízy, osmisměrky
- výtvarné a pracovní činnosti
- hry: námětové, smyslové, didaktické, konstruktivní, společenské
- besedy, rozhovor, diskuse
- dramatizace, četba, poslech četby
- zpěv, tanec, doprovod písní
- videoprojekce, audioprojekce
- práce na počítači
- skupinové práce, práce ve dvojicích, týmové práce
- výstavy, exkurze
- projekty, celoškolské akce

3. Obsah a časový plán vzdělávání

Komunikační a sociální dovednosti

- slavnostní uvítání prvňáčků ve škole
- seznámení s budovou školy a prostorami ve škole
- dodržování a upevňování základních hygienických návyků, stolování v jídelně, samostatnost při sebeobsluze
- návyky společenského chování na veřejnosti, v dopravních prostředcích (cestování MHD), různé sportovní a kulturní akce
- udržování čistoty ve třídě, na chodbách, v šatnách, v sociál.prostorách apod.
- pozdravy, poděkování
- odstraňování zlovyků u dětí (žalování, sobeckost, lakota, agresivita aj.)
- utváření a posilování dobrých mezilidských vztahů ve třídě, v rodině i mimo
- motivace, pomoc a ochota pomáhat slabším a integrovaným žákům
- psychohygienu (předcházet a zvládat stresové situace)
- kulturní a společenské akce ve škole i ve městě
- šetrné zacházení a estetické cítění ke společným věcem (hry, nábytek, počítače aj.)
- četba na pokračování, četba z dětských a naučných časopisů
- spolupráce s Domečkem a dětskou knihovnou ve Valašském Meziříčí
- společná oslava narozenin a svátků dětí, vedení k jednod. domácím pracím
- vánoční svátky, Velikonoce
- lidové zvyky a tradice v kalendářním roce

- charitativní akce
- zábavné i poučné videoprogramy
- soutěže, testy (vědomostní)
- hry (společenské, stolní, konstruktivní, didaktické, smyslové apod.)

Zdravý životní styl a pohybové aktivity

- harmonický rozvoj základních pohybových vlastností, schopností a dovedností
- (síla, rychlost, obratnost a vytrvalost)
- jednotlivé pohybové činnosti prováděné jednotlivě i ve skupinách
- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových dovednostech
- respektovat rozdíly v pohybových předpokladech dětí
- míčové hry v tělocvičně i na hřišti
- překážkové dráhy v tělocvičně i v přírodě
- cvičení rovnováhy na lavičkách
- cvičení se švihadlem, přeskoky přes švihadlo
- akrobatické cviky
- atletické činnosti v tělocvičně, na hřišti i v terénu, základy lehkotletických disciplín (rychlý běh, skok do dálky, skok z místa, hod míčkem)
- rytmická cvičení, cvičení s hudbou
- naplňování základní olympijské myšlenky-čestnost, fair play, respekt k opačnému pohlaví,
- ochrana přírody při sportu a pobytu venku
- bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek
- orientace v okolí Krhové a Valašského Meziříčí
- využití rekreačního pobytu venku (uvolnění po sedavém zaměstnání ve škole)
- výlety a vycházky s turisticko-přírodovědným zaměřením
- zimní hry na venku, sáňkování, bobování
- překonávání přírodních a umělých překážek při závodivých hrách
- teorie dopravní výchovy (základní dopravní značky, poznávání dopravních značek v okolí školy a na vycházkách)
- pravidelný praktický výcvik na dopravním hřišti (pravidlo ukázněného chodce,
- křižovatka-semafor, řazení cyklistů do pruhů, přechody pro chodce
- hudebně pohybové činnosti-vyjádření melodie a rytmu pohybem, chůze a pochod
- v rytmu, jednoduché taneční hry, rozlišování tempa, doprovod na jednoduché rytmické nástroje
- poslechová činnost-rozlišování zvuku, tónu, hlasu, poznávání známých hudebních nástrojů i s využitím videa (klavír, housle, flétna, kytara apod.), aktivní poslech písní (lidové, taneční)
- lidové tanečky s písničkou (např. Pásla ovečky, Červený šátečku...)
- seznámení s hymnou České republiky

Enviromentální, přírodovědné činnosti

- přesazování a ošetřování květin ve třídě i na chodbách
- sběr plodů podzimu (žaludy, kaštiny, šípky)
- sběr léčivých bylin, plodů a jejich využití
- pozorování přírody v ročních obdobích (environmentální výchova)
- ekologie a její význam
- výstavka známých květin a praktické poznávání v přírodě
- rozvoj pracovních-technických dovedností (jednoduché výrobky)
- rekreační vycházky
- dodržování bezpečnostních předpisů, poučení žáků o hygieně práce
- Celoročně -dbát na hezké prostředí ve škole i v okolí

Výtvarné a pracovní činnosti

- rozvíjíme přirozený zájem dětí o výtvarné činnosti
  - malby (kombinované techniky, zapouštění barev, proškrabování, kolorovaná malba)
  - rozvíjení fantazie a touha po sebevyjádření
  - hra s barvou (rozpíjení a zapouštění, shlukování barevných skvrn)
  - využití výtvarné plochy a prostoru
  - modelování z plastelíny, hlíny, moduritu (dekorativní přívěsky, figurální motivy)
  - práce z přírodních materiálů a jejich dotváření
  - výtvarné vnímání barev v přírodě (roční období) a jejich zpracování různými technikami
  - ilustrační kreslení (výchovné využití obsahu literární předlohy)
- správné zacházení s pomůckami ve výtvarné výchově, dbát na bezpečnost

CELOROČNÍ PLÁN PRÁCE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Posláním školní družiny je péče o děti před a po vyučování. Náplň práce je řízena celoročním plánem, do kterého jsou zahrnuty všechny činnosti, při kterých si mají děti odpočinout, zrekreovat se a nabýt dalších poznatků a vědomostí.

Jedná se o činnosti rekreační, odpočinkové, estetické, sportovní, společensko-vědní, pracovní a také činnosti sebezvědomovací. Jsou prováděny v družinových třídách, v tělocvičně, na školním hřišti.

Družinové třídy jsou vybaveny různorodými stavebnicemi, stolními hrami, knihami dětskými časopisy apod. Při pracovních a výtvarných činnostech mohou děti rozvíjet svoji fantazii a tvořivost.

Pro zpestření má školní družina k dispozici rádia s přehrávači, televizory a videopřehrávače.

Program ŠD koncipovaný bez závazných témat a programů umožňuje, aby vychovatelka s dětmi realizovala takové činnosti, které děti zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Významným znakem moderní družiny je možnost, aby se děti podílely na tvorbě programu svého oddělení.

PODZIM (září- listopad)

- **Odpočinková činnost**

Rozhovory vychovatelek s dětmi, společná četba, volné kreslení, stolní společenské hry, práce s dětskými časopisy, poslechy pohádek z kazet, omalovánky, hry ses slovy

- **Zájmová činnost**

pracovní (práce se stavebnicemi, výrobky z kaštanů, z přírodního podzimního materiálu, malování na kameny)

Enviromentální

(pozorování změn v přírodě, rozlišování stromů, podzimní les – čím se krmí lesní zvířata)

estetická (malování listů a plodů, hry s barvami – rozpijení, rozfoukávání, obtisky, malování a výroba papírových draků, podzimní říkadla ..)

sportovní (práce s míčem – házení, chytání, koulení, sportovní a soutěživé hry)

dopravní(jak správně přecházet, poznávání dopravních značek, pravidla silničního provozu pro chodce)

- **Rekreační činnost**

Denní vycházky s hrami ve volné přírodě, závodivé hry na hřišti, dramatizace pohádek, tělovýchovné cviky

- **Příprava na vyučování**

udržovat pořádek ve školní aktovce a svých věcech, hry s písmeny, hádanky a křížovky, doplňovačky

ZIMA (prosinec – únor)

- **Odpočinková činnost**

stolní hry, hádanky, hry se stavebnicemi, práce s knihami, dětskými časopisy, společná četba

- **Zájmová činnost**

pracovní (vánoční výzdoba školní družiny, výroba drobných vánočních dáreků pro rodiče a sourozence, výroba vánočních ozdob z papíru, kresba vánočních přáníček)

přírodovědná (vyprávění o zvířatech, stopy zvířat ve sněhu a jejich rozlišování, sledování ptáčků u krmítek – druhy)

estetická - tradiční lidové svátky a zvyky – Vánoce

sportovní (vyprávění o různých sportech, význam cvičení pro lidský organismus, fair play při sportu, sportovní hry v tělocvičně)

- **Rekreační činnost**

vycházky, klouzání, sněhové stavby, stavění sněhuláků, za nepříznivého počasí – tělovýchovné chvílky v družině nebo tělocvičně

- **Příprava na vyučování**

hry s písmeny, hádanky, stolní hry

JARO (březem – květen)

- **Odpočinková činnost**

četba, vyprávění, poslech pohádek z CD, videofilmy

- **Zájmová činnost**

pracovní (lepení domečků z krabiček, skládanky a vystřihovánky, zdobení velikonočních kraslic)

přírodovědná (vycházka do parku, poznávání světových stran, změny v jarní přírodě, ochrana přírody)

estetická (jarní náměty, ilustrace pohádek, textilní koláže, společné zpívání)

sportovní (závodivé hry na hřišti, kopaná, míčové hry, skok daleký, vysoký)

- **Rekreační činnost**

vycházky do jarní přírody, skákání panáka školka se švihadlem a míčem, dopravní přecházení vozovky a křižovatky, dopravní hřiště)

- **Příprava na vyučování**

hry s čísly a písmeny, četba knížek a časopisů

LÉTO (červen)

- **Odpočinková činnost**

vyprávění, četba, stolní společenské hry

- **Sebeobslužná činnost** (platí pro všechna období)

návyky osobní hygieny, základy stolování, zdravení, poděkování, oslovení

- **Rekreační činnost**

volné hry v přírodě, vycházky do parku

sportovní (sportovní a soutěživé hry na hřišti)

- **Zájmová činnost**

pracovní (vystřihovánky, výrobky z přírodnin)

estetická (práce s přírodními strukturami, otiskování, kolorování, dramatizace pohádek)

- **Příprava na vyučování** (hádanky, křížovky, doplňovačky)

4. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

O zařazení dítěte do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Školní družina je určena žákům 1.- 5. ročníku, přednostně mladším a dětem, které mají zaměstnané oba rodiče. Školní družina se naplňuje do počtu max. 50 žáků.

Přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností zajišťuje vychovatelka školní družiny.

Rodiče, kteří chtějí přihlásit dítě do školní družiny, musí vyplnit zápisový lístek, který obdrží u vychovatelky. Na základě údajů ze zápisového lístku odchází dítě z družiny samo, nebo je vydáno pouze rodičům, popř. osobě, jejíž jméno je určeno v zápisním lístku rodičem dítěte. Přejí-li si rodiče, aby dítě opustilo družinu v jiné době, než jaká je uvedena v zápisním lístku, písemně o to musí předem požádat. Písemná žádost musí obsahovat údaj o datu změny a podpis zákonného zástupce. Toto nelze vyřizovat telefonicky, neboť tento způsob omluvy je neprokazatelný. Dítě předloží písemnou žádost vychovatelce a ta jej propustí.

Docházka do školní družiny je pro přihlášené dítě povinná, proto i absence, např. z důvodů nemoci, musí být náležitě omluvena.

Omluvenka zapsaná v žákovské knížce/deníčku platí také pro školní družinu.

Žák může být ze školní družiny i vyloučen. Důvodem vyloučení může být soustavné porušování kázně a pořádku v družině, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních dětí, dlouhodobá svévolná nebo neomluvená absence v docházce.

O těchto skutečnostech jsou informováni zákonní zástupci žáka, jsou písemně vyzváni k návštěvě školy, tam proběhne jednání za účasti ředitele školy, vychovatelky a zákonného zástupce žáka, o tomto jednání je proveden zápis a poté ředitel školy rozhodne o dalším postupu, popř. i o vyloučení dítěte ze školní družiny. O rozhodnutí jsou rodiče informováni písemně.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří navštěvují školní družinu jsou zařazováni do společných činností školní družiny podle svých potřeb, je přihlíženo k jejich individuálním potřebám a zvláštnostem. U některých žáků může pomáhat s činností ve školní družině asistent pedagoga. Vychovatelka je seznámena s osobní dokumentací žáka a doporučeními poradenských zařízení a při práci s žákem je používá. Spolupracuje s rodiči žáka a s třídní učitelkou.

6. Materiální podmínky školní družiny

Školní družina při ZŠ Krhová vznikla spolu s nově založenou školou 1.7.2013.

Má prostory pro jedno oddělení, které navštěvují děti 1.- 5.ročníku, v případě většího počtu dětí fungují oddělení dvě, druhé oddělení pracuje v některé z kmenových tříd.

Školní družinu také navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Velká místnost je rozdělena na pracovní a odpočinkovou část. V jedné části využíváme televizi, video a odpočinkovou zónu. Druhá část je tvořena pracovními místy. Děti mají k dispozici stolní a společenské hry, stavebnice a veškeré pomůcky pro výtvarnou a pracovní činnost.

Školní družina využívá také malou tělocvičnu, hřiště TJ a nové multifunkční hřiště,

K rekreaci, vycházkám a sportovním činnostem využíváme velmi pěkné okolí školy.

Celkové prostředí školní družiny je útulné a snahou je, aby pobyt dětí byl příjemný

a komunikace s dětmi byla neformální a kamarádká. Je důležité podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost dětí, chuť objevovat i odvahu projevit se .

7. Personální podmínky školní družiny

Ve dvou odděleních pracují dvě vychovatelky školní družiny. Obě splňují kvalifikační předpoklady, mají střední pedagogické vzdělání. Pracovní doba je rozdělena dle potřeb pro zabezpečení provozu školní družiny na ranní a odpolední družinu.

8. Ekonomické podmínky školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a její provoz se hradí z provozního příspěvku zřizovatele, nákup materiálu pro školní družinu se také hradí z provozního příspěvku zřizovatele a část

pomůcek, her, stavebnic, knih apod. je také hrazeno z financí projektů, které škola realizuje. Část nákladů pokryjí také vybrané částky úplaty za školní družinu.

9.Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Vhodná struktura režimu ŠD a skladba zaměstnání umožňuje dostatek relaxace i aktivního pohybu žáků.

Prostředí užívaných prostorů družiny odpovídá platným normám (vybavené prostory, odpovídající teplo, čistota, větrání, hygienické vybavení oddělené toalety- (chlapci, dívky, personál), umývárna u vstupu do školní jídelny.

Žáci jsou poučeni o chování a bezpečnosti ve všech prostorách ŠD i mimo ně, a jsou pod dohledem vychovatelek.

ŠD je vybavena prostředky první pomoci, vychovatelky mají praktickou dovednost poskytnout první pomoc. Děti jsou vedeny k tomu, aby samy upozorňovaly na nevhodné chování svých spolužáků. Dále je-li dítě svědkem úrazu jiného dítěte, neprodleně nahlásí tuto skutečnost vychovatelce, popř. jiné dospělé osobě, která je nejbližší.

1.9.2023

.....
Mgr. Ivana Pavlicová, ředitelka školy